Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

№ 6

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 304 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 25-iyunda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.(,PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg‘ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G‘afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o‘qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari 16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna

Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda 20
Muxiddin Kalonov

"Yashil" iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish 24
Muhammadiyeva Maftuna

Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati 27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna

Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash 31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloyevich

Перспективы развития средств размещений в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана 40
Ахмедходжаев Равшан Темурович

Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari 49
Toyirov Yunus Alamovich

Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari 55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich

Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish 62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna

Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati 67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich

Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi 71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich

Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari 76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li

Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya 81
Yuldashev Iskandar Bahromovich

Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar 86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna

Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari 93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov

Savdo korxonalari boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari 97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov

Sociological Assessment of Migration Processes 102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli

Current issues of business management in the context of digitalization of the economy 112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich

Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ 118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce............125
Abirkulova Sohibjamol

Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan)............130
Bakhrom Nomazov

Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati............136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna

Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy............142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli

O‘zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli............148
Eshmirzayev Faruddin Ilxomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi

Agroklasterlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta’mirlash xarajatlarini tahlil qilish......155
G‘afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug‘ofur o‘g‘li, Narzullayev Nodirbek Aziz o‘g‘li

Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks............160
Juraev K. T.

Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish............164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich

Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda soliqlarning roli va ahamiyati............169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o‘g‘li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa’dulla Namozovich

O‘zbekistonda “yashil” iqtisodiyotga o‘tishning joriy holati tahlili............175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna

Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubiyatini takomillashtirish..181
Raxmatov Akmal Anvar o‘g‘li

The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan)............187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna

Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar............192
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich

Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region............196
Shakhzod Zokhidov

Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish............202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna

Yangi O‘zbekiston oliy ta’lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari............207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich

Temir yo‘l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo‘llari............211
Nasimov Shavkat Vasiyevich

O‘zbekistonda banklararo raqobat............219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna

O‘zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta’minlashni takomillashtirish............225
Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich

Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari............229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov

Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati............233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to'g'risida hisobot tuzishning bosqichlari....237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich

Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari....241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich

Tog' turizmini rivojlantirish manfaatlari yo'lida investitsiya resurslarini to'plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari....245
Xidirov Alimardon Dagarovich

The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English....248
Nilufar Turdiyeva

Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati....252
Suleymanov Farrux Raximjon o'g'li

Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi....256
G. Sh. Qo'ldosheva, A. J. Toshboyev

Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации....260
Каюмова Паризода

Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari...266
G. I. Abdulxamidova

Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива....272
Shahzad Zokhidov

Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise....275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich

Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан....282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи

O'zbekistonda mahalla boshqaruvi tizimi faoliyatini takomillashtirish masalalari....289
Gafurov Ubaydullo Vaxabovich

Kichik biznes va tadbirkorlik sharoitida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishning xorijiy tajribasi....296
Dilnoza Meyliyeva

Cross Cultural Preoblems in International Business Negotiations....301
Xoldarova Fariza Tuxtabayevna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

YOSHLARNING SAYOHAT MANZILLARINI TANLASHDAGI OMILLAR

Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich
UrDU, Turizm kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: Quyidagi maqolada yoshlar turizmi haqida ma'lumotlar, yoshlar turizmi atamasiga turli olimlar va tashkilotlar tamonidan berilgan ta'riflar o'rganildi. Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillarni SCOPUS ma'lumotlar bazasida nashr qilingan ilmiy izlanishlardan foydalangan holda PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) chizma orqali aniqlanadi.

Kalit so'zlar: yoshlar turizmi, sayohat maqsadlari, istemolchi fel-atvori, yosh segmenti, turistlar oqimi, PRISMA chizmasi.

Abstract: In the following article, information about youth tourism, the rates given to the term youth tourism by various scientists and organizations were studied. Factors in the choice of young people's travel destinations are determined by drawing PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) using scientific research published in the SCOPUS.

Key words: youth tourism, travel goals, consumer behavior, age segment, tourist flow, PRISMA chart.

Аннотация: В следующей статье изучены сведения о молодежном туризме, оценки, данные термину молодежный туризм различными учеными и организациями. Факторы выбора молодежью туристических направлений определяются путем составления PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) с использованием научных исследований, опубликованных в базе данных SCOPUS.

Ключевые слова: молодежный туризм, цели путешествий, потреби-тельское поведение, возрастной сегмент, турпоток, диаграмма PRISMA.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida butun dunyoda kuzatilyotganidek, turizmga katta e'tibor qaratilmoqda. 2022-yilda O'zbekiston Respublikasiga 5,2 million turist sayohat qilgan [1]. 2010-yilda mamlakatimizga sayohat qilgan turistlarning o'rtacha yoshi 60 yoshni tashkil qilgan bo'lsa 2018-yilga kelib 45 yoshni tashkil qilgan [2].

Birlashgan millatlar tashkilotini 2022-yilda taqdim etgan ma'lumotiga ko'ra, dunyoda 1,2 milliard yoshlar bor va jami aholini 16 %ini tashkil etadi. Birlashgan millatlar tashkiloti yoshlar guruhiga 15-24 yoshdagilarni qo'shgan shuningdek, shu tashkilotning prognoziga ko'ra 2030-yilga borib yoshlar jami aholini 23%ni tashkil etadi [3]. Ushbu ma'lumotlardan kelib chiqib, shuni aytishimiz mumkinki, yoshlar turizmi rivojlanishda davom etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yoshlar turizmi bo'yicha adabiyotlar tahlilini ikki guruhga bo'lib o'rgandik, bunda yoshlar turizmi bo'yicha nazariy jihatdan olib borilgan ilmiy tadqiqotlarga va yoshlarni turizm yo'nalishlarni tanlashdagi omillarni o'rganishga qaratilgan adabiyotlarga bo'lishimiz mumkin.

Quyida biz yoshlar turizmi bo'yicha adabiyotlarni tizmli tahlilini ko'rishimiz mumkin (1-chizma). Bunda manbalar 2020–2024-yillar oraliqida SCOPUS ma'lumot-lar bazasiga kirgan jurnallarda nashr qilingan ilmiy izlanishlar asosida tuzilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Yoshlar turizmi bo'yicha mavjud ilmiy ishlarni o'rganish va O'zbekiston Respublikasida yoshlar turizmini rivojlantirish uchun ahamiyat qaratilishi zarur bo'lgan islohotlar bo'yicha tavfsiyalar berishga qaratilgan. Bu maqsadga erishish uchun tadqiqotda meta analiz va qiyosiy tahlil uslublaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yoshlar turizmi bo‘yicha olib borilgan ilmiy izlanishlarni o‘rganish orqali biz ikkita maqsadni o‘zimiz uchun belgilab olamiz. Yoshlar turizmi haqida ta’riflarni o‘rganib chiqish va yoshlarni sayohat distenatsiyalarini tanlashda nimalarga ahamiyat berishini o‘rganishdir.

Ma’lumotlarni to‘plash: tahlilni bu qismida 2020–2024-yillar oraliqida SCOPUS ma’lumotlar bazasiga kirgan jurnallarda nashr qilingan maqolalardan foydalangan holda PRISMA usulidan foydalanildi. (1-chizma)

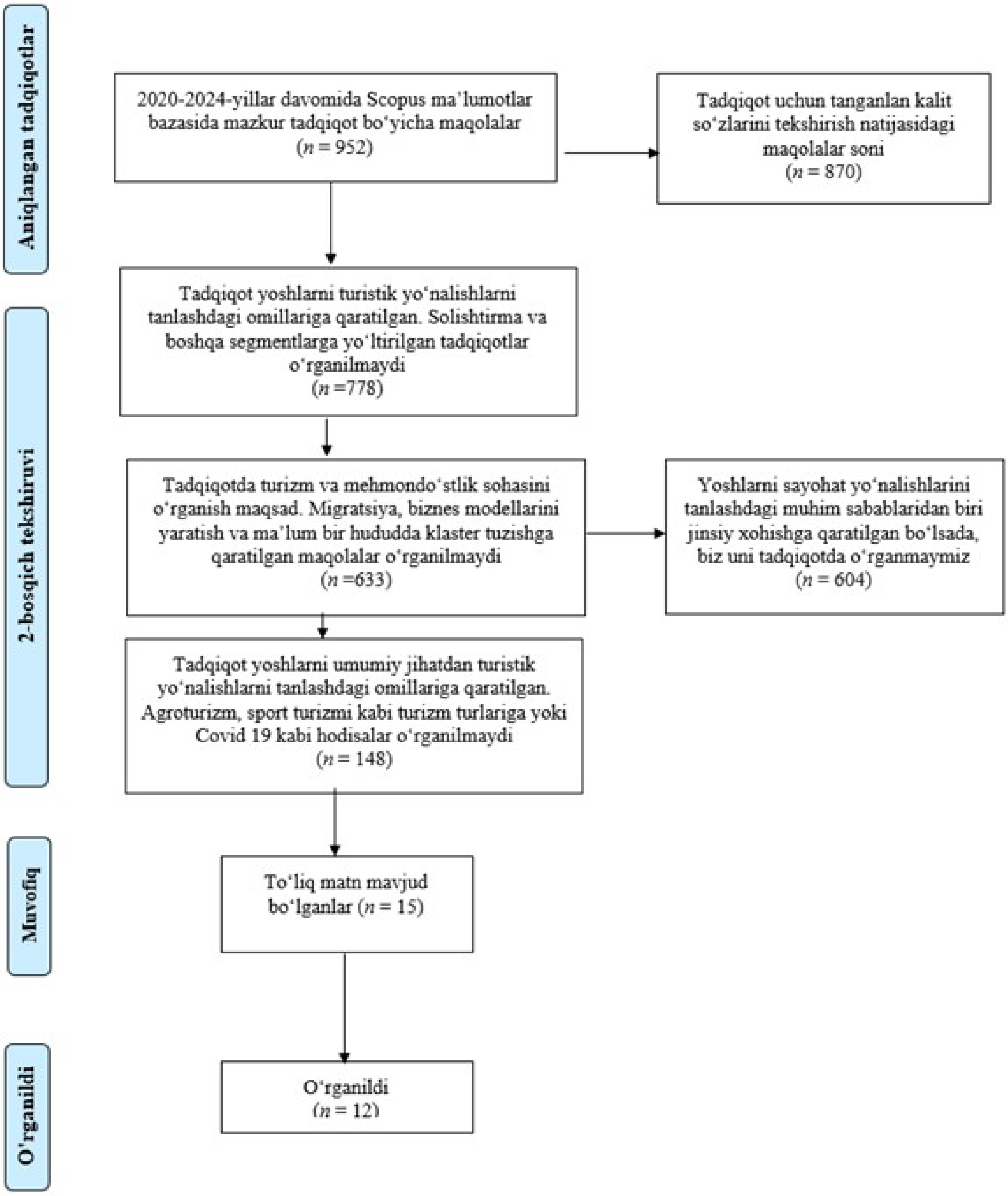

1-chizma: PRISMA tadqiqot usulidan foydalangan holda o‘rganiladigan adabiyotni tanlash [4]

1-chizmada biz SCOPUS ma’lumotlar bazasiga kirgan barcha jurnallardagi ilmiy izlanishlarni bizning tadqiqotimizga mos keladiganlarini tanlab olish jarayoni tasvirlangan. Shuni takitlash joyizki, o‘rganildi qismidagi 12

ta maqolani barchasini tadqiqotimizda yozilmagan, sababi ularni bazilarida tadqiqot narijalari o'xshash bo'lgani uchun. Tanlangan maqolalar o'rganib, yoshlar turizmiga nazariy ta'riflarni tanlab olamiz va ularni umumiy jadvalda bayon etamiz(1-jadval).

1-jadval: Yoshlar turizmi bo'yicha ta'riflar va mulohazalar [5]

Mualliflar	Maqola nomi	Ilmiy jurnal nomi	Ta'riflar va mulohazalar
Bing Pan, Lucy Harbor va boshqalar	Turistlarning motivatsiyasi va tajribasini o'rganish	Turizm tadqiqotlari yilnomalari, empirik tushunchalar (Annals of Tourism Research Empirical Insights)	Yoshlar turizmida turli millatlardan bo'lgan qatnashchilar chegarasiz aloqada bo'ladi. Ishtimoiy sinf, jins, din va jamiyat tuzilishi sayohatlarda muhimligi kamayadi [6].
Sarah Gardiner, Ingo Janowski, Anna Kwek	O'z-o'zini aniqlash va yosh iste'molchilar sarguzasht turizmi sifatida:	Turizm menejmenti istiqbollari (Tourism Management Perspectives)	Yoshlar turizmi o'zida 16 yoshdan 29 yoshgacha bo'lgan shaxslarning dunyoni bilishga, o'rganishga, hayotiy tajribaga ega bo'lishga, biror sohada bilimini oshirishga qaratilgan sayohatlar majmuasidir [7].
Meltem Caber, Tahir Albayrak, Duane Crawford	Yoshlarning turizmdagi tasiri va muhumligi	Ochiq havoda hordiq chiqarish va turizm jurnali (Journal of Outdoor Recreation and Tourism)	15-29 yosh oraliqida bo'lgan va asosiy qismi universitet va kollejlarda ta'lim olayotgan sayohatchilar guruhidir [8].
Richard N.S. Robinsona, Tom Baum va boshqalar	Endosimbioz nazariyasini qo'llash: Turizm va yosh ishchilari	Turizm tadqiqotlari yilnomalari empirik tushunchalar (Annals of Tourism Research Empirical Insights)	Yoshlarni turizmdagi harakatini kam daromadli, harakatchan, sayohat va ishni birga olib borishni istovchilar sifatida baxolash mumkin [9].
Elin Blomgren va Sofie Ljungstrom	Yoshlar turizmi: - Iste'molchi nuqtai nazaridan joylarga ta'siri	Procedia - Ijtimoiy va xulq-atvor fanlari (Procedia - Social and Behavioral Sciences)	Yoshlar turizmi - yosh sayohatchilar faoliyati hisoblanib, arzon turar joyni afzal ko'rishadi, boshqa sayohatchilar bilan uchrashishga urg'u berishadi, mustaqil ravishda tashkil etiladigan sayohatlardir [10].
Mona Mirehie, HeatherJ. Gibson va boshqalar	Yoshlarni oilaviy sayohatlarda qaror qabul qilishga ta'siri	Sayohat yo'nalishlarni Marketing va menejmenti jurnali (Journal of Destination Marketing & Management)	Yoshlar guruhini ham turli yosh segmentlariga bo'lishimiz mumkin lekin deyarli barchasi sayohatlarni xarajatlarini o'zlari qoplamaydi, shu sababli oilaviy sayohatlarda qaror qabul qilishga ta'sirisiz hisoblanadi [11].

Mazkur jadvalda berilgan ta'riflarga asoslanib, yoshlarni turizmga qaratilgan qiziqishlarini, ular uchun taklif qilanadigan maxsus sayohat turlarini va ularni yosh chegaralarini bo'yicha fikrlarni bilib olishimiz mumkin. Ammo yoshlar segmentini yosh oraliqi bo'yicha umumiy qabul qilingan chegaralar yo'q. Umumiy olib qaraganda, maktablardagi ta'limni tugatgan, kollej va universitetlarda ta'lim olayotgan yoshlar ushbu guruhning asosi hisoblanadi. Yuqoridagilardan kelib chiqqanholda biz yoshlar turizmiga quyidagicha ta'rif bertishimiz mumkin: Yoshlar turizmi – bu turizm istemolchilarini maxsus segmentiga yo'naltirilgan bo'lib, ishtiriokchilari kam xarajat qilishni, doim internet ta'minoti bo'lishini muhim, deb qarashadi, shuningdek, faol mashg'ulotlar qilishdan zavq olishadi.

PRISMA tadqiqot usuli orqali tanlab olgan maqolalardan yoshlarni turizm sayohat yo'nalishlarini tanlashga ta'sir qiladigan omillarni o'rganib chiqamiz (2-jadval)/

2-jadval: Turli maqolalarda yoshlarni turizm yo'nilishini tanlashda ta'sir qiluvchi omillar [12]

Elin Blomgren va Sofie Ljungstrom	Bing Pan, Lucy Harbor va boshqalar	Sarah Gardiner, Ingo Janowski, Anna Kwek	Meltem Caber, Tahir Albayrak, Duane Crawford	Richard N.S. Robinsona, Tom Baum va boshqalar	Mona Mirehie, Heather J. Gibson va boshqalar	Shimaditya Nuraenia, Arlavianyssa Pradiva Arru
online buyurtma berish imkoniyati	do'stlar ta'siri	online buyurtma berish	kam xarajat	ish va sayohat dasturlari	oilaviy ta'sir	kam xarajat
kam xarajat	ijtimoiy tarmoq	aktiv mashg'ulotlar	ovqatlar va spirtli ichimliklar	kam xarajat	sport	aktiv mashg'ulotlar
doimiy internet aloqasi mavjud bo'lishi	ko'ngil ochish va zavq beradigan mashg'ulotlar	kam xarajat	ochiq osmon va plajlar	yaqin davlatlarga sayohat	transport imkoniyati	yaqin madaniyat

SCOPUS ma'lumotlar bazasidan tanlab olingan ilmiy tadqiqotlarni o'rganish natijasida ushbu jadvalni ishlab chiqildi. Tadqiqotchilar o'z ilmiy ishlarida sayohat joylarini tanlashda ko'plab omillar ko'rsatgan, lekin biz eng ko'p ta'sirli deb qaralgan uchtasini oldik. 2-jadvaldan shuni ko'rishimiz mumkinki, yoshlar uchun sayohatga sarflanadigan pul miqtori juda muhim. Internet bilan ta'minlanganlik va online buyurtma berish imkoniyati ham mavjudligiga katta e'tibor berishdi.

Yoshlar uchun sayohat sayohat harajatlari transport xizmati, joylashtirish va ovqatlantirish xizmatlariga sarflaydigan pul mablag'larini o'rganib chiqqandan so'ng sayohatga chiqishadi. Internet orqali yuqoridagi xizmatlarni narxlarini bilib olish imkoniyati juda muhim. Xalqaro tajribadan shu ko'rishimiz mumkinki, turizmini rivojlantirishni maqsad qilgan davlatlar aviakatnovlarga, yangi mehmonxonalar ochishga ko'plab subsidiya va imtiyozlar bermoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston Respublikasi hukumati turizmini rivojlantirish uchun ulkan va infratuzilmaviy islohotlar amalga oshiryapdi. Turizmni turli tarmoqlari yanada rivojlanishi uchun tashkiliy-huquq asoslarni yaratilyapdi. Ushbu islohotlar natijasida turistlar oqimi yildan yilga oshib bormoqda. Lekin mavjud imkoniyatlardan yanada mukammal foydalanish uchun aniq turistik mijozlar segmentlarini alohida o'rganib, ularni talablari asosida turistik mahsulotlarni yaratishda davom etishimiz kerak.

Yoshlar turizmi bu ommaviy turistlarni O'zbekistonga jalb qilishni eng istiqbolli mijozlar segmetidir. Charter reyslar, loukoster biletlarni dunyoga mashhur sayohat saytlari orqali sotishni yo'lga qo'yish, Booking.com, hotel.com kabi saytlarda mehmonxona buyurtma qilishdagi muammolarni bartaraf etish orqali O'zbekiston Respublikasiga dunyo yoshlarini qiziqishlarini oshirish mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi statistika agentligi www.stat.uz
2. O'zbekiston Respublikasi Hukumat portali www.old.gov.uz
3. https://www.un.org/en/global-issues/youth#:~:text=Today%2C%20there.
4. Muallif ishlanmasi.
5. Muallif ishlanmasi.
6. Bing Pan, Lucy Harbor, Soyoung Park, Rui Li, Ashley Schroeder, Yaqi Gong, (2024). "The motivation and experience of alma mater tourists" Annals of Tourism Research Empirical Insights Jurnal.
7. Sarah Gardiner, Ingo Janowski , Anna Kwek, (2023) "Self-identity and adventure tourism: Cross-country comparisons of youth consumers" Tourism Management Perspectives Jurnal.
8. Meltem Caber, Tahir Albayrak, Duane Crawford, (2020). "Perceived value and its impact on travel outcomes in youth tourism" Journal of Outdoor Recreation and Tourism.
9. Richard N.S. Robinsona, Tom Baumb , Maria Golubovskayaa , David J. Solneta , Victor Callan, "Applying endosymbiosis theory: Tourism and its young workers". Annals of Tourism Research.
10. Elin Blomgren & Sofie Ljungström, (2018) Youth Tourism –Impacts on places from a consumer perspective. Linnaeus university, Sweden 55 p.
11. Mona Mirehie, Heather J. Gibson, Richard J. Buning, Cassandra Coble, Meredith Flaherty. (2021). Towards an understanding of family travel decision-making processes in the context of youth sport tourism. Journal of Destination Marketing & Management.
12. Muallif ishlanmasi.

TARAQQIYOT ПРОГРЕСС PROGRESS

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.